

Sygn. akt II Ca 573/17

POSTANOWIENIE

Dnia 21 grudnia 2017 r.

Sąd Okręgowy w Kaliszu II Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Wojciech Vogt (spr.)
Sędziowie:	SSO Janusz Roszewski SSO Barbara Mokras
Protokolant:	st. sekr. sąd. E.Wajgielt

po rozpoznaniu w dniu 21 grudnia 2017r. w Kaliszu

na rozprawie

sprawy z wniosku N. Z. , A. Z. (1) i L. Z.

z udziałem (...) SA z siedzibą we W. oraz M. Z.

o zatwierdzenie uchylenia się od skutków prawnych oświadczenia o przyjęciu lub odrzuceniu spadku

na skutek apelacji wnioskodawczyń N. Z. i A. Z. (1)

od postanowienia Sądu Rejonowego w Kaliszu

z dnia 22 maja 2017r. sygn. akt I Ns 313/17

p o s t a n a w i a:

1. oddalić apelację,
2. zasądzić od N. Z. i A. Z. (1) na rzecz uczestnika postępowania (...) spółka akcyjna z siedzibą we W. kwotę po 60 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu odwoławczym.

SSO Janusz Roszewski SSO Wojciech Vogt SSO Barbara Mokras

UZASADNIENIE

Wnioskodawczynie N. Z., A. Z. (1) i L. Z., reprezentowane przez pełnomocnika złożyły wniosek o przyjęcie i zatwierdzenie oświadczeń o uchyleniu się od skutków prawnych niezłożenia w terminie oświadczeń o odrzuceniu spadku po P. Z. zmarłym 26 kwietnia 2013r.

Uczestnik postępowania (...) S.A z siedzibą we W. wniósł o oddalenie wniosku i zasądzenie od wnioskodawczyń na rzecz uczestnika postępowania kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Dla uczestnika postępowania M. Z. ustanowiono kuratora w osobie matki L. Z..

Sąd Rejonowy w Kaliszu postanowieniem z dnia 22 maja 2017 r. oddalił wniosek i orzekł o kosztach postępowania.

Apelację od powyższego rozstrzygnięcia złożyły uczestniczki postępowania N. Z. i A. Z. (1) zaskarżając postanowienie w całości. Zarzuciły:

1. naruszenia przepisów prawa materialnego, tj. art.1019 kc w zw. z art.84 kc i art. 88 par. 2 kc i art. 6 kc. poprzez błędną wykładnię i przyjęcie, że wnioskodawczyni N. Z. i A. Z. (2) nie spełniły przesłanek do skutecznego uchylenia się od skutków prawnych oświadczenia woli złożonego pod wpływem błędu i jego zatwierdzenia przez Sąd, a w szczególności przyjęcie, że wnioskodawczyni nie zachowały rocznego terminu na złożenie 3Świadczenia uchyleniu się od skutków prawnych niezłożenia w terminie oświadczenia o odrzuceniu spadku po zmarłym w dniu 26 kwietnia 2013 r. P. Z. oraz, że niezłożenie oświadczenia woli przez uczestników nie było skutkiem błędu prawnie istotnego co do przedmiotu spadku, lecz jedynie brakiem należytej staranności, podczas gdy uczestnicy pozostawali w istotnym błędzie co do składu spadku.

2. naruszenia przepisów postępowania, tj. art. 233 kpc w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. przez brak wszechstronnego rozważenia zebranego w sprawie materiału dowodowego oraz dowolną, a nie swobodną ocenę dowodów pozostającą w sprzeczności z doświadczeniem życiowym, polegającą na wadliwej ocenie stanu faktycznego sprawy i przyjęciu, iż uczestnicy dowiedzieli się o długach spadkowych po P. Z. na skutek otrzymania wniosku o stwierdzenia nabycia spadku sporządzonego przez wierzyciela (...) spółka akcyjna z siedzi we W.,

3. naruszenia przepisów postępowania, tj. art. 233 kpc w zw. z art. 13 § 2 kpc poprzez uznanie za niewiarygodne zeznań wnioskodawczyń w zakresie, w którym wskazały one że wnioskodawczyni L. Z. przekazana im, że to ona będzie dziedziczyć po mężu, gdyż taki wniosek został skierowany do Sądu przez wierzyciela (...) spółka akcyjna z siedzibą we W.,

4. błąd w ustaleniach faktycznych przyjętym za podstawę zaskarżonego orzeczenia poprzez nieprawidłowe ustalenie, że przyczyną niezłożenia przez uczestników oświadczenia o odrzuceniu spadku po zmarłym Pawie Z. było ich lekkomyślne zachowanie objawiające się niedołożeniem należytej staranności w ustaleniu rzeczywistej wartości spadku, podczas gdy w rzeczywistości zaniechanie ułożenia takiego oświadczenia wynikało z błędu co do rzeczywistego stanu spadku, w szczególności faktu, że w skład masy spadkowej wchodziły długi spadkowe.

W oparciu o te zarzuty wnieśli o zmianę zaskarżonego postanowienia w całości przez zatwierdzeniu uchylenia się przez A. Z. (1) i N. Z. od skutków prawnych niezłożenia w terminie oświadczenia o odrzuceniu spadku po zmarłym w dniu 26 kwietnia 2013 r. P. Z..

Uczestnik postępowania (...) S.A. we W. wniósł o oddalenie apelacji i zasądzenie kosztów.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja nie zasługuje na uwzględnienie.

Sąd Okręgowy w całości podziela ustalenia faktyczne i rozważania dokonane przez Sąd Rejonowy i uznaje je za własne. W takiej sytuacji gdy sąd odwoławczy orzeka na podstawie materiału dowodowego zgromadzonego w pierwszej instancji i aprobuje dotychczasowe ustalenia, nie musi ich powtarzać (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 26 kwietnia 2007 r., II CSK 18/07, Lex nr 966804; orzeczenie Sadu Najwyższego z dnia 13 grudnia 1935 r., C III 680/34.

Zb. Urz. 1936, poz. 379, z dnia 14 lutego 1938 r., C II 21172/37, Przegląd Sądowy 1938, poz. 380 i z dnia 19 listopada 1998 r., III CKN 792/98, OSNC 1999, nr 4, poz. 83; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 9 marca 2006 r., I CSK 147/05).

Skarżący podnosi w swojej apelacji zarzut naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. Zarzut ten nie jest uzasadniony.

W myśl art. 233 § 1 k.p.c. sąd ocenia wiarygodność i moc dowodów według swego przekonania, na podstawie wszechstronnego rozważenia zebranego w sprawie materiału. Sąd Rejonowy dokonując tej oceny nie naruszył reguł oznaczonych w powołanym tu unormowaniu, dającym wyraz obowiązywaniu zasady swobodnej oceny dowodów.

Cechą istotną swobodnej oceny dowodów jest ich bezstronna ocena (por. np. K. Piasecki, w: Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz do artykułów 1 – 505, pod red. K. Piaseckiego, Warszawa 2006, t. I, s. 1026). Takiej właśnie – tj. bezstronnej oceny – dokonał Sąd I instancji. Wszechstronne rozważenie zebranego materiału oznacza uwzględnienie wszystkich dowodów przeprowadzonych w postępowaniu oraz wszystkich okoliczności towarzyszących przeprowadzaniu poszczególnych środków dowodowych, a mających znaczenie dla ich mocy i wiarygodności (por. W. Siedlecki, Realizacja zasady swobodnej oceny dowodów w polskim procesie cywilnym, NP. 1966, nr 4, s. 20). Sąd Rejonowy wszechstronnie rozważył zebrany w tej sprawie materiał. Swoje twierdzenia Sąd I instancji przekonująco i należycie uzasadnił.

Sąd Rejonowy również prawidłowo wskazał jakie okoliczności na gruncie art. 1019 k.c. są okolicznościami istotnymi. Należy zgodzić się z poglądem, że podstawę uchylenia się przez spadkobiercę od skutków prawnych niezłożenia w terminie oświadczenia o przyjęciu lub odrzuceniu spadku może **stanowiąc błąd prawnie doniosły** (art. 1019 § 2 w zw. z art. 84 § 1 zd. 1 i § 2 k.c.). Błędem taki nie jest nieznanomość przedmiotu spadku pozostająca w związku przyczynowym z niedołożeniem przez spadkobiercę należytej staranności w ustaleniu rzeczywistego stanu majątku spadkowego (por. postanowienie SN z dnia 30 czerwca 2005 r., IV CK 799/04, OSNC 2006, nr 5, poz. 94, z glosą W. Borysiaka, Palestra 2009, z. 5-6, s. 285). Nie będzie też błędem prawnie doniosłym złożenie oświadczenia pod wpływem wadliwych, błędnych pobudek czy motywów (J. Kremis, E. Gniewek /w/ E. Gniewek, Komentarz, s. 1642), czy z tego samego powodu brak odpowiedniego oświadczenia w terminie (por. E. Niezbecka, Kodeks cywilny. Komentarz. Redakcja Andrzej Kidyba, Tom IV Spadki, Warszawa 2011, s. 248).

Subiektywne przekonanie wnioskodawczyń, że po ojcu dziedziczy wyłącznie jego żona nie ma żadnego znaczenia dla rozstrzygnięcia, gdyż zgodnie ze wskazanymi przepisami chodzi w nich o staranność obiektywną, a takiej staranności – jak trafnie ustalił Sąd I instancji - wnioskodawczynie nie zachowały.

Mając powyższe na uwadze należało, zgodnie z art. 385 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. orzec jak w sentencji. O kosztach orzeczono zgodnie z art. 520 k.p.c.